

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Uzavření dohody o vině a trestu v průběhu odvolacího řízení

Dohoda o vině a trestu, jako jeden z alternativních způsobů řešení trestních věcí, byla do našeho právního řádu zakotvena novelou trestního řádu, a to zákonem č. [193/2012](#) Sb. Nárůst popularity tohoto institutu s sebou nese řadu otázek, na které dosud soudní praxe, ani odborná literatura nedokázaly odpovědět. Jednou z nich je také ne/možnost uzavření dohody o vině a trestu v průběhu odvolacího řízení. Cílem tohoto článku je poukázat na skutečnost, že problematika uzavření dohody o vině a trestu v odvolacím řízení je mnohem složitější a pokusit se odpovědět na otázku, zda je možné ji uzavřít až v průběhu odvolacího řízení.

Dohoda o vině a trestu je dohodou mezi státním zástupcem a obviněným (v kontextu tohoto článku pojem obviněný zahrnuje i obžalovaného), za současného zohlednění zájmů poškozeného, o způsobu ukončení trestní věci.[\[1\]](#) Obsahem dohody o vině a trestu je prohlášení obviněného, že spáchal skutek, pro který je stíhán, čímž se vzdává práva na projednání věci před soudem výměnou za mírnější trest.[\[2\]](#) Dohodu o vině a trestu musí schválit soud.

V článku nebudou rozebírány podmínky, konkrétní postup při sjednávání dohody o vině a trestu či vyvažování zásahu uzavřené dohody o vině a trestu do principu materiální pravdy, když toto není jeho předmětem. Ostatně k této problematice existuje bohatá literatura.

Pro účely tohoto článku je stěžejní určení hlavního smyslu a účelu institutu dohody o vině a trestu. Primárním důvodem pro zavedení tohoto institutu byla snaha o zrychlení trestního řízení, když zákonodárce dlouhodobě považuje rychlost trestního řízení za jednu z výrazných slabin.[\[3\]](#) Sjednání dohody o vině a trestu vede ke zkrácení a zefektivnění trestního procesu, jelikož v případě uzavření dohody o vině a trestu se upouští od dalšího dokazování, které tvoří stěžejní a časově mnohdy také nejnáročnější část trestního procesu. Konečně uzavření dohody o vině a trestu vede k úspoře prostředků vynakládaných jak státem, tak obviněným, na vedení trestního řízení. Bývalý ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil se vyjádřil tak, že hlavní filozofií dohody o vině a trestu je úspora peněz daňových poplatníků[\[4\]](#).

Lze tak uzavřít, že hlavním účelem institutu dohody o vině a trestu je zrychlení, resp. zkrácení trestního řízení, což s sebou logicky nese také úsporu finančních prostředků všech zúčastněných stran.

Odpůrci možnosti uzavření dohody o vině a trestu v odvolacím řízení bez jakékoliv argumentace konstatují, že uzavření dohody o vině a trestu není z povahy věci možné, jelikož nedojde k naplnění hlavního účelu tohoto institutu. [\[5\]](#)

Tato argumentace zcela pomíjí fakt, že i v průběhu odvolacího řízení může za určitých podmínek být provedeno dokazování, které v závislosti na jeho obsáhlosti a složitosti projednávané věci může značně protáhnout odvolací řízení, které je také součástí trestního řízení. Nadto může v odvolacím řízení dát odvolací soud najevo, že bude nutné napadený rozsudek zrušit a doplnit dokazování (např. výslech dalších svědků, vypracování znaleckých posudků atd.),[\[6\]](#) což opět řízení značně protáhne a bude znamenat další náklady pro stát i obviněného, popř. poškozeného. Lze přisvědčit argumentu, že

v případě uzavření dohody o vině a trestu až v průběhu odvolacího řízení již bude účel daného institutu v určité míře omezen. Na druhou stranu si lze představit situaci, kdy bude i v rámci odvolacího řízení nezbytné přistoupit k rozsáhlejšímu, popř. časově náročnějšímu dokazování, které si vyžádá potřebu opakovaně odročit jednání před odvolacím soudem. Konsenzuální vyřešení věci může celý tento proces, včetně doplnění dokazování soudům ušetřit[7]. V takovém případě se naopak jeví odmítnutí možnosti uzavřít dohodu o vině a trestu v odvolacím řízení jako krátkozraké a v rozporu s principy a účelem tohoto institutu.

Rovněž poukazujeme na to, že pokud v odvolacím řízení vyjde najevo potřeba zrušit napadené rozhodnutí a provést další dokazování, může uzavření dohody o vině a trestu předejít podání dalšího odvolání, (které by směřovalo proti novému rozhodnutí soudu prvního stupně), resp. možnost podání odvolání, s ohledem na uzavření dohody o vině a trestu, zásadně omezit.

Často je také opomíjena skutečnost, že žádné ustanovení trestního řádu nestanoví nejzazší okamžik pro uzavření dohody o vině a trestu. Domníváme se, že argumentace odpůrců možnosti uzavření dohody o vině a trestu v průběhu odvolacího řízení, která zdůrazňuje zařazení úpravy dohody o vině a trestu do ust. § 175a trestního řádu, tedy do ustanovení upravujících trestní proces před zahájením hlavního líčení, nemůže ve světle novely č. [333/2020](#) Sb. obstát. Touto novelou došlo k doplnění ust. § 206b trestního řádu o možnost sjednání dohody o vině a trestu v průběhu hlavního líčení.[8] Je tak nepochybné, že také zákonodárce připouští možnost uzavřít dohodu o vině a trestu i po skončení přípravného řízení a je si vědom toho, že i v případě pozdějšího uzavření dohody o vině a trestu může být zachován účel předmětného institutu.

Institut dohody o vině a trestu má původ v angloamerických právních systémech, kde je označován jako tzv. „plea bargain“. Například ve Spojených státech amerických je možné, aby státní zástupce navrhl uzavření dohody o vině a trestu v průběhu odvolacího řízení, pokud se ukáže, že odvolání je důvodné.[9]

Na celou problematiku je potřeba nahlížet také prizmatem systematického výkladu trestního řádu. Možnost sjednání dohody o vině a trestu v průběhu hlavního líčení bezprostředně předchází úpravě dalšího institutu, který má zásadní vliv na délku řízení, a to prohlášení viny dle ust. § 206c trestního řádu. Nejprve je třeba zmínit, že prohlášení viny a dohoda o vině a trestu vykazují řadu podobností. V obou případech obviněný dobrovolně prohlašuje, že je vinný spácháním konkrétního skutku výměnou za příznivější trest. Také v případě prohlášení viny je účelem zkrácení trestního řízení, když v případě, že obviněný prohlásí vinu, se neprovádí dokazování k otázce viny, ale pouze k otázce výše a podoby trestu. Stejně jako v případě dohody o vině a trestu má poslední slovo soud, který není povinen prohlášení viny přijmout.

Je tak nepochybné, že podobnost obou institutů je výrazná, a proto je možné do jisté míry závěry vztahující se k jednomu z institutů aplikovat přiměřeně (při šetření podstaty a principů daného institutu) i na druhý z nich.

Na rozdíl od dohody o vině a trestu se otázkou možnosti prohlásit vinu v průběhu odvolacího řízení již Nejvyšší soud zabýval. Nejvyšší soud naznačil, že prohlášení viny má primárně své místo po přednesu obžaloby, před zahájením dokazování (což ve vztahu k dohodě o vině a trestu není popíráno ani v tomto článku), zároveň ovšem Nejvyšší soud konstatoval, že: „*Nelze ale vyloučit prohlášení viny i kdykoliv v průběhu hlavního líčení, poněvadž **žádné ustanovení trestního řádu nestanoví časový mezník, v němž je nutno takové prohlášení učinit.** Je výlučně na soudu, aby s ohledem na okolnosti případu a vyjádření ostatních stran rozhodl o tom, zda toto prohlášení viny obviněným přijímá, nebo zda prohlášení viny nepřijme. Obviněnému výjimečně nelze bránit ani v tom, aby učinil prohlášení podle § 206c odst. 1 tr. ř. až **v odvolacím řízení.***“[10] Nejvyšší soud tak **nepřisvědčil argumentaci nejvyššího státního zástupce, že prohlášení viny v odvolacím řízení**

odporuje účelu tohoto institutu.[\[11\]](#)

Domníváme se, že zde není dán žádný důvod, aby se shora vyslovený závěr Nejvyššího soudu nemohl aplikovat také na dohodu o vině a trestu, resp. těžko lze nalézt důvody, pro které by to nebylo možné. Konečně, odpůrci možnosti uzavření dohody o vině a trestu k opačnému závěru žádnou argumentaci nepředkládají.

Závěr

Lze souhlasit, že primárně dává uzavření dohody o vině a trestu největší smysl v průběhu přípravného řízení nebo po jeho skončení, ovšem před začátkem dokazování, kdy takový postup povede k největší úspoře času a zefektivnění trestního řízení. Není ovšem možné bez dalšího uzavřít, že po zahájení dokazování, ba dokonce v průběhu odvolacího řízení není možné naplnit účel institutu dohody o vině a trestu, přestože z povahy věci nebude účel naplněn v plném rozsahu a takový postup bude spíše výjimečný. Jak je nastíněno výše, mohou nastat situace, kdy se uzavření dohody o vině a trestu v průběhu odvolacího řízení bude jevit jako více než vhodné. Také Nejvyšší soud ve shora citovaném usnesení připustil, že je možné naplnit účel prohlášení viny (tento účel je totožný s účelem institutu dohody o vině a trestu), také v odvolacím řízení.

Závěr ohledně přípustnosti uzavření dohody o vině a trestu v odvolacím řízení tak bude vždy záviset na konkrétních okolnostech dané věci. Paušální a neodůvodněné odmítnutí této možnosti ovšem není dle našeho názoru správné a nemá oporu v platné úpravě trestního řízení. Nakonec je to právě soud, který by měl po zvážení všech okolností dané věci posoudit, zdali dohodu o vině a trestu schválí či nikoliv. Jelikož Nejvyšší soud prozatím neměl možnost se k otázce sjednání dohody o vině a trestu v průběhu odvolacího řízení vyjádřit, nezbyvá než vyčkat, jaké stanovisko k věci zaujme. Shora citovanou judikaturu však považujeme za významné vodítko pro budoucí rozhodovací praxi.

JUDr. Lenka Příkazská,
advokátka, partnerka

Mgr. Vojtěch Hermann,
advokátní koncipient

HSP & Partners advokátní kancelář s.r.o.

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: +420 734 363 336
e-mail: sekretariat.praha@akhsp.cz

---

[1] ŠÁMAL, Pavel. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2260

[2] Nejvyšší státní zastupitelství: Metodika k postupu státních zástupců při sjednávání dohod o vině a trestu. 27.1.2023, sp. zn. 1 SL 111/2022, s. 1

[3] ŠÁMAL, Pavel. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2260

[4] LOBOTKA, Andrej. DOHODA O VINĚ A TRESTU A JEJÍ VZTAH K ÚČELU TRESTU. Právní rozhledy. Praha: C. H. Beck, roč. 2012, č. 19, s. 674

[5] např. Nejvyšší státní zastupitelství: Metodika k postupu státních zástupců při sjednávání dohod o vině a trestu. 27.1.2023, sp. zn. 1 SL 111/2022, s. 5

[6] SOKOL. Tomáš. Dohoda o vině a trestu jako kvadratura kruhu. advokatnidenik.cz [online]. 1.6.2023. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2023/06/01/dohoda-o-vine-a-trestu-jako-kvadratura-kruhu/>. [citováno 2024-05-20].

[7] ŠČEERBA. Filip. VYUŽITELNOST DOHODY O VINĚ A TRESTU A PROHLÁŠENÍ VINY V JEDNOTLIVÝCH STADIÍCH TRESTNÍHO ŘÍZENÍ. Acta Universitatis Carolinae Iuridica. Praha: nakladatelství Karolinum. Roč. 2023, č. 3, s. 123

[8] SAJDLOVÁ, Eliška. Dohoda o vině a trestu a prohlášení viny. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Právnícká fakulta. 2023.

[9] JUSTIA. Plea Bargains in Criminal Law Cases. [justia.com](https://www.justia.com) [online]. říjen 2023. Dostupné z: <https://www.justia.com/criminal/plea-bargains/>. [citováno 2024-05-20].

[10] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2021, sp. zn. 8 Tdo 264/2021

[11] JANOŠEK, Vladimír. Prohlášení viny v odvolacím řízení. epravo.cz. [online]. 12.8.2021. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prohlaseni-viny-v-odvolacim-rizeni-113409.html>. [citováno 2024-05-20].

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)